

Posudek oponentky diplomové práce

Bc. Jakub Louda:

Faktory ovlivňující venezuelskou migrační krizi

Charakter tématu a vymezení práce

Diplomová práce Bc. Jakuba Loudy pojednává o venezuelské migrační krizi a identifikuje push faktory, které donutily lidi opustit zemi, a pull faktory, které je přitahovaly do konkrétních zemí. Venezuelská migrační krize se řadí mezi největší humanitární krize v současnosti. Postihla totiž nejen samotnou Venezuelu, ale také celou Latinskou Ameriku a potažmo další země po celém světě. Téma je navíc velmi aktuální nejen v latinskoamerickém kontextu.

Autor si klade výzkumnou otázku (s. 12), stanovuje a testuje několik hypotéz, které se týkají bohatších a lidnatějších zemí, sítí migrantů, sdílených hranic a jazyka, míry chudoby v hostitelských zemí a politické stability (s. 13). Autor si zvolil časové období od vypuknutí první migrační vlny v roce 2000 až do roku 2020 (s. 12). To v rámci analýzy rozdělil na dvě podobdobí – před a po roce 2015, kdy migrační krize zintenzivnila.

Heuristika

Práce s odbornou literaturou představuje jednu ze slabin této diplomové práce. Ve stručném historickém přehledu by bylo záhodno pracovat s adekvátní odbornými publikacemi, nikoli internetovými články či encyklopediemi (s. 36-39), avšak tam bych byla ještě ochotna přivítit oko. Ale bohužel odborná literatura absentuje i v pasážích, kde autor uvádí důležité faktory pro následnou analýzu jako rostoucí míra násilí, politické represe a humanitární krize v Madurově období (s. 38). Objevují se dokonce i odstavce, u nichž není uvedený žádný zdroj, až závěrečný odstavec odkazuje na internetovou encyklopedii Britannica (s. 39). Skoro celá s. 39 by přitom měla být označena jako přímá citace, neboť se jedná o doslovný překlad citovaného textu z encyklopedie Britannica.

Stejný přístup autor zvolil i v samotné analýze. Místo odborných textů se odkazuje na články New York Times a Forbes aj., přestože odborné literatury na dané téma je dostatek. Např. Flores-Macias, G. (2012). *After neoliberalism? the left and economic reforms in Latin America*; Vidal Molina, P. (2019). *Neoliberalismo, neodesarrollismo y socialismo bolivariano: modelos de desarrollo y políticas públicas en América Latina*; Bull, B.–Rosales, A. (2020). „The crisis in Venezuela: Drivers, transitions, and pathways“; Gan, N. (2020). „Rule of law crisis, militarization of citizen security, and effects on human rights in Venezuela“ a mnoho dalších. Dokonce i v případě přímé citace zprávy Panamerické zdravotní organizace (PAHO) si autor nedohledal citovanou zprávu, ale uvádí odkaz na článek z France24.com (s. 47). Celý odstavec je opět doslovným překladem citovaného článku, měl by proto být uvedený celý jako přímá citace, nikoli jen část odkazující na zprávu PAHO. Obdobně na s. 48, 50 a další. Část 3.5.9 „Korupce, kriminalita a organizovaný zločin“ uvádí údaje Organizace pro mezinárodní transparentnost, avšak bez jakéhokoli odkazu na zdroj (s. 52). Stejně tak na s. 64, kde autor pracuje s daty ze sčítání lidu ve Spojených státech. S. 67, konkrétně od odstavce „Na venezuelské hranici s Kolumbií...“ až po následující odstavec včetně, autor sice uvádí odkaz na zdroj, ale nikoli jako citaci přímou. V této části se přitom opět jedná o doslovný překlad citovaného článku. Autor si očividně s plagiátorstvím mnoho starostí nedělá.

Teorie a metodologie

Výběr teoretického přístupu i metodologie jsou velmi přehledně vysvětleny a pro zvolené téma vyhovující. Teorii push-pull vhodně doplnil teorií migračních sítí a teorií světového systému. Nechybí ani definice základních pojmů. Autor uvádí, že se jedná o „instrumentální případovou studii“ (s. 16), kde představí „podrobnou analýzu sociálních, ekonomických a politických faktorů“ (s. 16) identifikuje hlavní push faktory. V případě pull faktorů stanovuje pět hypotéz, které následně testuje v analytické části.

Forma a struktura práce

Struktura práce odpovídá stanoveným cílům. Diplomovou práci bohužel sráží citační norma či lépe řečeno chaotické použití různých citačních norem a úzů v celé práci. Jako jeden příklad za všechny lze uvést s. 25, kde je citačních stylů hned několik pod sebou. Autor často vůbec nerozlišuje mezi odbornými články a monografiemi, uvádí pouze název článku/díla bez jakýchkoli dalších informací (jméno odborného časopisu apod.) a internetový odkaz na něj (s. 29 a další). V některých případech, kde se autor explicitně odkazuje ke konkrétnímu dílu dokonce citace chybí úplně (s. 27) a objeví se až v dalším odstavci (s. 28). Jinde přímo cituje konkrétního autora, avšak jako zdroj neuvádí jeho publikaci, odkud citace pochází, ale článek jiného autora, který ho také citoval (s. 57). Stylistické a gramatické chyby se v práci vyskytují pouze minimálně.

Analytická část

V analytické části autor bohužel nevyužil potenciálu, který se mu naskýtal dobře zvoleným teoretickým přístupem. Analýzu, zejména její první část, postavil na zcela nevyhovujících zdrojích. Z velké části se totiž jedná o internetové články novin a běžných časopisů. Jen výjimečně autor pracuje se statistikami či odbornými zdroji. Zvolený přístup by se dal použít, kdyby si autor stanovil v úvodu, že bude sledovat mediální obraz faktorů uprchlické krize. Jelikož si takový záměr autor nestanovil, považují zdroje, na nichž zakládá svou analýzu za nedostatečné. Pro „kvalitativní výzkum ve smyslu možnosti hloubkového porozumění“ (s. 16) je třeba pracovat s odbornými publikacemi a daty. Autor sice správně identifikoval push faktory (politická, ekonomická a humanitární krize), avšak cílem analýzy je podpořit své závěry vhodnými daty, což se nestalo. Druhá část analýzy, kterou autor opírá více o statistické údaje, je výrazně zdařilejší. Bohužel i zde své závěry doplňuje neadekvátními zdroji, i když v menší míře než v předešlém případě. Výsledky analýzy pull faktorů v prvním a druhém období jsou zajímavé, postavené na relevantnějších datech. Autorem představené závěry ohledně změny priorit cílových zemí během sledovaných období vhodně dokreslují politický vývoj a jeho socioekonomické dopady ve Venezuele.

Závěr

Bc. Jakub Louda si zvolil aktuální a zajímavé téma venezuelské migrační krize, již se rozhodl analyzovat zejména teorií push-pull faktorů. I přes dobře zpracovanou teoretickou část však pokládám diplomovou práci za méně zdařilou kvůli nevyhovující práci s odbornou literaturou, relevantními daty i neznalosti citační normy. Předkládanou práci však i přes uvedené výhrady doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 22.5. 2023

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Ing. Mgr. Michelle Leisky, Ph.D.